

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SPLENDEd

AZ andragoški zavod

Orodje za ponudnike izobraževanja odraslih, ki bo nudilo podporo pri vključevanju udeležencev s SUT v izobraževanje odraslih

Priročnik za uporabo Ocenjevalnika in digitalnega orodja SpLenDEd (O2-T3)

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Januar 2022

Akronim projekta: SpLenDEd

Ime projekta: Orodje za ponudnike izobraževanja odraslih, ki bo nudilo podporo pri vključevanju udeležencev s SUT v izobraževanje odraslih

Številka projekta: 2020-1-SI01-KA204-075962

Zgodovina dokumenta:

Verzija	Datum	Spremembe	Vrsta sprememb	Avtor

Podatki o dokumentu

Identifikacija dokumenta: 2022-01-18_SpLenDEd_O2-T3_Implementation Guide

Naslov dokumenta: Priročnik za uporabo Ocenjevalnika in digitalnega orodja SpLenDEd (O2-T3)

Vrsta intelektualnega rezultata: Intelektualni rezultat O2-T3

Datum: Januar 2022

Vrsta aktivnosti: Razvoj priročnika

Vodja aktivnosti: Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Nivo diseminacije: Javen

Izjava o omejitvi odgovornosti

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, ki izraža le mnenja avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.

Projektne viri so na voljo za javno uporabo pod licenco Creative Commons 4.0 B.Y.

Vsebina

1. Uvod.....	4
2. Potreba po spremljanju specifičnih učnih težav pri odraslih.....	5
3. Sistemi spremljanja in vrednotenja izobraževanja v EU.....	6
3.1 Države v konzorciju SpLenDEd	6
3.1.1 Hrvaška.....	6
3.1.2 Nemčija.....	7
3.1.3 Grčija	9
3.1.4 Slovenija.....	11
3.1.5 Švedska	12
3.2 Prenosljivost Ocenjevalnika SpLenDEd v ostale države EU	13
4. Vodnik skozi samoocenjevalni postopek z Digitalnim orodjem SpLenDEd	14
4.1 Vzpostavitev ocenjevalne skupine	14
4.2 Navodila za uporabo digitalnega orodja	15
5. Splošna priporočila za ponudnike izobraževanja odraslih	16
6. Viri:	18

1. Uvod

Priročnik za uporabo Ocenjevalnika in digitalnega orodja SpLenDEd (O2-T3) je eden izmed intelektualnih rezultatov projekta SpLenDEd, narejen v podporo ponudnikom izobraževanja odraslih in njihovih zaposlenih pri izvajanju vrednotenja z digitalnim orodjem SpLenDEd. Vsebuje napotke za vzpostavitev ocenjevalne skupine. Namen priročnika je ozaveščanje o tem, zakaj potrebujemo postopke spremljanja in ocenjevanja, in pomoč pri zagotavljanju prenosljivosti orodja SpLenDEd v vse države EU.

Digitalno orodje SPLenDEd je digitalna izvedba Ocenjevalnika, ki podrobno opisuje dejavnike, ki vplivajo na učinkovitost izobraževanje odraslih za udeležence s specifičnimi učnimi težavami (SUT), in navaja indikatorje ter kriterije za učinkovito vključevanje udeležencev s SUT v izobraževalni proces. Prav tako opisuje načela ocenjevanja, vključno s kriteriji, indikatorji in besednimi opisi. Naslavlja ponudnike izobraževanja odraslih, ki želijo ovrednotiti učinkovitost svoje ponudbe za odrasle udeležence s SUT. Predstavnike izobraževalcev odraslih, učitelje in vodstveno osebje vabimo, da izpolnijo kratek vprašalnik in pridobijo povratno številčno informacijo, ki prikazuje trenutno stanje, v generiranem dokumentu pdf.

Podrobnosti o projektu SpLenDEd (Orodje za ponudnike izobraževanja odraslih, ki bo nudilo podporo pri vključevanju udeležencev) in gradivih, ki opisujejo postopek, po katerem je nastal Ocenjevalnik najdete na spletni strani <http://splended.mozello.com/> Spletna stran nudi neposreden dostop do [Digitalnega orodja SpLenDEd](#).

2. Potreba po spremljanju specifičnih učnih težav pri odraslih

Specifične učne težave so pogosto zaznane v zgodnji šolski dobi. Kljub temu je v EU veliko odraslih, ki niso nikoli prejeli ustrezne diagnoze. V državah članicah EU so nihanja v številih diagnosticiranih odraslih in v načinu, kako se odrasli s SUT vključujejo v izobraževanje. Manj usposobljeni odrasli s SUT, ki nikoli niso prejeli ustrezne izobraževalne podpore, ne čutijo naklonjenosti do vključevanja v učni proces in so še bolj izpostavljeni brezposelnosti in socialni izključenosti.

Ponudniki izobraževanja odraslih se zelo trudijo in se prilagajajo potrebam posameznikov, vključno tistim s SUT, čeprav imajo pri tem omejene možnosti za samoocenjevanje in izboljšanje. Ena izmed prioritet projekta SpLenDEd je prispevek k sistematični evalvaciji učinkovitosti ponudbe izobraževanja odraslih z Digitalnim orodjem SpLenDEd. Želimo, da bi ga ponudniki prepoznali kot koristnega in učinkovitega pri ugotavljanju potreb udeležencev s SUT in izboljševanju svoje ponudbe s pomočjo rezultatov, ki ga daje preprost in hiter digitalni postopek.

Odrasli udeleženci s SUT se pogosto neradi vključijo v izobraževalni proces in s tem tvegajo brezposelnost ter socialno izključenost. Učinkoviti izobraževalni programi so tisti, ki naslavlja specifične potrebe ciljne skupine, zmanjšujejo razlike med udeleženci in povečujejo njihovo zagnanost. Ocenjevalnik SpLenDEd pomaga ponudnikom pri oblikovanju načrtov za izboljšanje in izvedbi postopkov, na osnovi načrta. Učitelji in administrativno osebje lahko sodelujejo v postopku in s tem dosežejo pomembne in trajne učinke pri zagotavljanju učinkovitejše ponudbe za odrasle udeležence s SUT.

3. Sistemi spremljanja in vrednotenja izobraževanja v EU

3.1 Države v konzorciju SpLenDEd

3.1.1 Hrvaška

Vrednotenje v okviru inkluzivnim izobraževalnih sistemov

Nov Pravilnik o osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju učencev z razvojnimi težavami temelji na načelih vključevanja in individualnega pristopa k vsakemu učencu z razvojnimi težavami. Zagotavlja, da se razlike med učenci priznavajo ter da so šole in izobraževalni sistem prilagojeni potrebam učencev. Cilj izvajanja nove uredbe je zagotoviti večjo vključenost učencev z razvojnimi težavami v redni izobraževalni sistem. S tem naj bi izboljšali kakovost njihovega življenja (socializacija in usposabljanje za samostojno življenje in delo) ter jih po obdobju ustreznega in prilagojenega izobraževanja vključili v življenje v skupnosti.

Uredba določa, da imajo učenci z razvojnimi težavami pravico do ustreznih izobraževalnih programov in ustrezne podpore med šolanjem. Ustrezni programi in podpora se zagotavljajo v obliki programske in strokovne pomoči ter prostorskih, pedagoških in didaktičnih prilagoditev.

Spremljanje specifičnih učnih težav pri odraslih

Izobraževalni sistem v Republiki Hrvaški omogoča vsem otrokom, učencem in mladim - tudi tistim z motnjami v razvoju, pripadnikom narodnih manjšin, nadarjenim učencem in tistim v prikrajšanem položaju - vključitev v izobraževalni sistem na vseh stopnjah ter nadaljnje izobraževanje v okviru programov izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Ministrstvo za znanost in izobraževanje skupaj s pristojnimi agencijami zagotavlja potrebno programsko, strokovno in ekspertno pomoč, ki omogoča uspešno vključevanje vseh v izobraževalni sistem na območju, kjer živijo.

Obstajajo številni viri informacij o številu oseb z motnjami v duševnem razvoju na Hrvaškem. Zaradi različnih opredelitev, ki se uporabljajo v različnih zakonodajah, in pomanjkanja skupne terminologije se statistični podatki iz različnih virov zelo

razlikujejo. Pomanjkanje zanesljivih statističnih podatkov je resna ovira za učinkovito oblikovanje politike na tem področju; skupna terminologija in centralizirano zbiranje podatkov o osebah z motnjami v duševnem razvoju bi morala biti prednostna naloga vlade. Konec leta 2002 je bilo kot prejemnikov socialne pomoči registriranih 59.699 oseb s telesnimi in duševnimi motnjami, od tega je imelo 10.436 oseb (ali 17,5 odstotka) motnje v duševnem razvoju (3.454 otrok in 6.982 odraslih).

3.1.2 Nemčija

Vrednotenje v okviru inkluzivnim izobraževalnih sistemov

Člen 3 nemškega temeljnega zakona se glasi: "Nihče ne sme biti privilegiran ali zapostavljen zaradi spola, starševstva, rase, jezika, domovine in izvora, vere ali verskega ali političnega prepričanja. Nihče ne sme biti zapostavljen zaradi invalidnosti". Ta določba pomeni, da imajo vse skupine prebivalstva (vključno z ranljivimi) enako pravico do sodelovanja v družbenem življenju, vključno z izobraževanjem. Da bi ranljivim skupinam omogočila uveljavljanje njihovih pravic, je nemška država sprejela številne pravne akte in politične dokumente.

Leta 1997 so na stalni konferenci deželni ministri za izobraževanje in kulturo dežel (tj. zveznih dežel) sprejeli Konstanzersko resolucijo, ki je postopke zagotavljanja kakovosti razglasila za osrednje vprašanje svojega dela. Od takrat so dežele razvile instrumente za evalvacijo v ožjem smislu, ki se lahko uporabljajo glede na namen.

Junija 2006 je bila na stalni konferenci sprejeta celovita strategija za spremljanje izobraževanja (revidirana leta 2015), ki predvideva naslednje metode in instrumente:

- sodelovanje v mednarodnih študijah o uspešnosti šol (PIRLS/IGLU, TIMSS za osnovne šole, PISA),
- spremljanje in izvajanje izobraževalnih standardov za primarni sektor, nižjo sekundarno raven in maturitetni nivo,
- metode za zagotavljanje kakovosti na ravni šol,
- skupno poročilo o izobraževanju zveze in dežel.

Za poklicno izobraževanje, vključno z nadaljnjim izobraževanjem, so za zagotavljanje kakovosti reguliranega nadaljnega izobraževanja Federacije in pristojnih organov odgovorne pristojne zvezne službe, predstavniki strani delavcev in delodajalcev ter dežel. Zavodi za zaposlovanje so zunanje certifikacijske organe (t. i. Fachkundige Stellen) zadolžili za inšpekcijski nadzor za nadaljnje izobraževanje na področju stalnega poklicnega izobraževanja, ki ga spodbuja Zvezni zavod za zaposlovanje (Bundesagentur für Arbeit).

Podpora nadaljnjemu izobraževanju je bila problikovana z namenom izboljšanja konkurence in preglednosti na področju nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Področje obvezne registracije je bilo razširjeno, da bi se dodatno izboljšala kakovost storitev na trgu dela ter s tem uspešnost in učinkovitost podpornega sistema politike trga dela. Od takrat je ustrezen postopek izdaje dovoljenj urejen z Uredbo o akreditaciji in licenciranju za spodbujanje zaposlovanja (Akkreditierungs- und Zulassungsverordnung Arbeitsförderung - AZAV). V skladu z AZAV morajo pristojni organi (Fachkundige Stellen) odločati ne le o odobritvi izvajalcev stalnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja, temveč tudi o odobritvi vseh izvajalcev, ki želijo ponujati ukrepe aktivnega spodbujanja zaposlovanja po tretji knjigi socialnega zakonika (Drittes Buch Sozialgesetzbuch - Arbeitsförderung).

Spremljanje specifičnih učnih težav pri odraslih

Nemčija je leta 2009 ratificirala Konvencijo o pravicah invalidov. S tem so bili postavljeni temelji za pomembne normativne in strukturne spremembe v izobraževalnem sistemu, zlasti za prehod od integracije k inkluziji. Po besedah Sabine Lauber-Pohle pa te spremembe večinoma obravnavajo temo inkluzivnega izobraževanja otrok in mladostnikov ter se postopoma širijo na predšolsko vzgojo, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter visokošolsko izobraževanje. Izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje po besedah Lauber-Pohlejeve nista v središču teh prizadevanj. Ustanove za izobraževanje odraslih (zlasti ljudske univerze) se večinoma osredotočajo na dvig pismenosti in vključevanje oseb z migracijskim ozadjem; prizadevanja za vključevanje drugih ranljivih skupin nimajo sistematičnega značaja. Na splošno je imela vsaka zvezna dežela možnost, da se sama odloči o potrebnih spremembah in jih vključi.

Leta 2019 je bila sprejeta nacionalna strategija nadaljnega izobraževanja (National Weiterbildungsstrategie). V okviru ključne prednostne naloge "Preučiti in okrepiti kakovost in ocenjevanje kakovosti ponudbe nadaljnega izobraževanja" je navedeno, da je zagotavljanje izobraževalne ponudbe brez ovir pomemben predpogoj za zagotavljanje vključujočega nadaljnega izobraževanja. V tem smislu je posebna pozornost namenjena digitalnim rešitvam.

Opozoriti je treba, da imajo v Nemčiji ljudske univerze dolgoletno tradicijo (več kot 100 let). Njihovo glavno poslanstvo je zagotavljanje dostopnosti izobraževalnih ponudb različnim skupinam prebivalstva. V tem smislu je možnost udeležbe v izobraževanju odraslih tudi sredstvo za zagotavljanje enakopravne udeležbe v družbenem življenju. To načelo je določeno tudi v Priporočilih nemškega združenja za izobraževanje odraslih za povečanje dostopnosti ljudskih univerz.

Nemški organi prav tako sprejemajo ciljno usmerjene ukrepe za zadovoljevanje potreb in zagotavljanje aktivnega državljanstva posebnih ciljnih skupin. Npr. leta 2015 je država razglasila Nacionalno desetletje pismenosti in temeljnih spretnosti (2016-2026), katerega cilj je dvigniti raven osnovne izobrazbe ter izboljšati bralne in pisne spretnosti odraslih.

3.1.3 Grčija

Vrednotenje v okviru inkluzivnim izobraževalnih sistemov

Ministrstvo za izobraževanje je nedavno uvedlo zakonodajni okvir Ocenjevanje izobraževalnih rezultatov šolskih enot (september 2021) - ZAKON 4189/2021, ki je namenjen šolskim enotam z učenci do 18. leta starosti.

Vsebuje 11 členov.

Glavne teme so:

1. namen in cilji notranje evalvacije in samoevalvacije v šolah,
2. načrtovanje-izvajanje-ocenjevanje izidov izobraževanja,
3. funkcije - tematske osi in indeksi za notranjo evalvacijo in samoevalvacijo v šolah,
4. postopki za skupno načrtovanje v šolah,
5. postopki za notranje ocenjevanje in samoocenjevanje v šolah,

6. notranje ocenjevanje šolskih enot, ki ga izvajajo pedagoški svetovalci s pedagoško odgovornostjo,
7. zunanja presoja v šolah, ki jo opravita nadzornik za kakovost izobraževanja in regijski nadzornik za kakovost izobraževanja,
8. usklajevanje in spremljanje,
9. digitalna aplikacija Inštituta za politike izobraževanja za skupno načrtovanje, notranjo in zunanjo presojo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,
10. izvajanje postopkov ocenjevanja,
11. določbe za šolsko leto 2021-2022.

Spremljanje specifičnih učnih težav pri odraslih

Zakon 490/20/02/2017 Okvir kakovosti izobraževalnih programov za poklicno izobraževanje in usposabljanje med drugim poudarja v 2. členu v odstavkih 1, 2 3 in 4, da morajo izobraževalni programi upoštevati naslednja načela:

1. prilagojenost posebnostim izobraževalne populacije odraslih in upoštevati temeljna načela izobraževanja odraslih;
2. raznolikost učeče se populacije v smislu kulturnih, finančnih, socialnih in geografskih značilnosti, iz katerih izhajajo izkušnje, znanje in spretnosti;
3. individualne razlike med učečimi se (učni profil, pripravljenost itd.), interesi in kakršno koli posebno družbeno in kulturno ozadje, iz katerih izhajajo izkušnje učenja in usposabljanja ter alternativne metode pristopov in vrednotenja učenja;
4. predhodne izkušnje pri učenju in usposabljanju.

Tudi v zvezi z vrednotenjem izobraževalnih programov za odrasle sta po načelu načrtovanja, izvajanja in učinkovitosti odgovorna Institucija za izobraževalno politiko in Generalni sekretariat za vseživljenjsko učenje in mladino. Prav tako so centri za izobraževanje odraslih dolžni vsako leto opraviti notranjo samoevalvacijo in zunanjo evalvacijo.

3.1.4 Slovenija

Vrednotenje v okviru inkluzivnim izobraževalnih sistemov

V Sloveniji je uveljavljen pristop, ki prepoznava potrebe učencev s posebnimi potrebami kot motnje, ovire in/ali motnje, ki zahtevajo spremembe ali prilagoditve v učenčevem okolju ali prilagoditev slednjega učenčevim potrebam.

Smernice za učence s posebnimi potrebami (2000, vključno s spremembami iz let 2006 in 2007) opredeljujejo skupine učencev s posebnimi potrebami na naslednji način:

- otroci z motnjami v duševnem razvoju
- slepi in slabovidni otroci oziroma otroci z okvaro vidne funkcije,
- gluhi in naglušni otroci,
- otroci z govorno-jezikovnimi motnjami,
- gibalno ovirani otroci,
- dolgotrajno bolni otroci,
- otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja,
- otroci z avtističnimi motnjami ter
- otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

Zakon temelji na načelu, da je treba učenčeve potrebe prepoznati čim prej in da je zgodnje ukrepanje dinamičen proces. Prepoznavanje učenčevih potreb in zgodnje ukrepanje potekata hkrati.

Učencem se priznajo posebne potrebe, ko dobijo uradno odločbo Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Starši običajno zahtevajo uvedbo uradnih postopkov usmerjanja učencev s posebnimi potrebami, lahko pa jo zahtevajo tudi šole ali učenci sami (od 15. leta dalje).

Spremljanje specifičnih učnih težav pri odraslih

Inštitut za disleksijo odraslim ponuja možnost sodelovanja v testnih postopkih, razvitih za ugotavljanje morebitne disleksije. Inštitut ozavešča o nevrološkem ozadju oseb s SUT, vzorcih njihovih kognitivnih sposobnosti ter prepoznavanju njihovih prednosti in slabosti. Odrasli se obračajo na inštitut, ker imajo težave in bi radi natančno vedeli, kakšne so njihove težave, da bi se z njimi učinkoviteje spopadali v vsakdanjem življenju. Po končanem postopku testiranja, ki ga opravi psihologi in klinični psihologi, lahko odrasli dobijo pisno mnenje strokovnjaka o svojih SUT. Testiranje in izdaja potrdila sta storitvi, ki ju mora financirati stranka, saj teh storitev ne subvencionira noben javni vir.

3.1.5 Švedska

Vrednotenje v okviru inkluzivnim izobraževalnih sistemov

Lokalne občine so organizacijsko neodvisne in uporabljajo različne načine za ugotavljanje in preučevanje posameznih potreb za pridobitev posebne podpore.

V Zakonu o izobraževanju je določeno, da mora imeti vsaka šola skupino za zdravje učencev, ki jo vodi ravnatelj. Te skupine se ukvarjajo s preventivnimi ukrepi, posredovanjem in kompenzacijo za učence z izobraževalnimi potrebami. Učencem, staršem ter vzgojno-varstvenemu in šolskemu osebju so na voljo zdravstvene službe in psihologi, s katerimi se lahko posvetujejo. Za vse otroke so organizirani redni zdravstveni pregledi.

Starši odobrijo daljše ali podrobnejše preiskave, ki jih opravijo psihologi ali zdravstveno osebje. Pripada jim sodelovanje s posvetovalno skupino, v kateri lahko vplivajo na izvedbo izobraževanja oziroma prilagoditev za svojega otroka. V vsaki enoti predšolske vzgoje in v šoli mora delovati ena ali več skupin za posvetovanje z učenci in skrbniki. V teh skupinah morajo biti učenci in skrbniki obveščeni o predlogih in imeti možnost, da pred sprejetjem odločitev podajo svoje pripombe. Vodja je odgovoren za skupine za posvetovanje in obveščanje ter za zagotavljanje izpolnjevanja obveznosti posvetovanja.

Občinsko otroško varstvo, predšolske dejavnosti, obvezno šolanje, občolski centri in mladinski centri so pogosto del iste organizacije s skupnim šolskim svetom.

Pogosto je več teh dejavnosti integriranih, osebje pa organizira skupno delo. To omogoča celovit pregled nad vsakim učencem. Pogosta praksa je, da se potrebe učencev zagotavljajo v tesnem sodelovanju s starši. Zakon o izobraževanju (Skollagen 2010:800 13 §) navaja pomen sodelovanja staršev pri načrtovanju izobraževanja učencev.

Spremljanje specifičnih učnih težav pri odraslih

Švedsko združenje za disleksijo je neprofitna nacionalna organizacija, ki ima člane po vsej državi.

Švedsko združenje za disleksijo je bilo ustanovljeno leta 1989. Člani so predvsem ljudje, ki delajo z otroki ali odraslimi, ki imajo hude težave pri branju in pisanju. Med člani so učitelji, specialni pedagogi, logopedi, zdravniki in psihologi. Članstvo v Združenju je odprto za vse.

Cilji združenja so širiti znanje in ozaveščenost o disleksiji, izvajati sodobne raziskave v praksi v izobraževalnih ustanovah ter spremljati in varovati interese oseb z disleksijo.

Švedsko združenje za disleksijo tesno sodeluje s Švedsko fundacijo za disleksijo, ki jo sestavljajo mednarodno priznani raziskovalci, ki s svojih posebnih strokovnih področij osvetlujejo težave, povezane z disleksijo. Združenje sodeluje s Švedsko zvezo za osebe s težavami pri branju in pisanju/disleksijo (Dyslexiförbundet FMLS) in Združenjem staršev za otroke z disleksijo (FDB).

3.2 Prenosljivost Ocenjevalnika SpLenDEd v ostale države EU

Ko primerjamo sisteme spremljanja in vrednotenja med partnerji konzorcija SpLenDEd, najdemo nekaj podobnosti, vendar ne v taki meri, ki bi omogočala neposredno primerjavo. Vsaka država sledi lastnim merilom in direktivam za inkluzivno izobraževanje, ki jih narekuje nacionalna zakonodaja. Kar lahko sklepamo je, da so za mlajše generacije na voljo sistematični in dobro vpeljani postopki za ugotavljanje učnih težav. Pri odraslih je od njih samih ali njihovega podpornega okolja odvisno, ali bodo začeli s postopkom diagnosticiranja.

Ocenjevalnik in digitalno orodje SpLenDEd sta narejena tako, da podpirata postopke optimizacije izobraževalne ponudbe za potrebe udeležencev s SUT na način, ki je zlahka prenosljiv v katerokoli državo. Celotno orodje je na voljo brezplačno, v digitalnih obliki in v petih jezikovnih različicah: hrvaški, angleški, nemški, slovenski in švedski. Vsebina vključuje 10 kriterijev za samoocenjevanje, ki naslavlja splošne potrebe odraslih s SUT.

V državah, ki nimajo vzpostavljenega sistematičnega postopka za ugotavljanje SUT pri odraslih, Ocenjevalnik SPLenDEd institucijam za izobraževanje odraslih pomaga v primerih, ko domnevajo, da bi njihovi udeleženci lahko imeli SUT. Tudi v državah, ki imajo uveljavljen sistem za zagotavljanje dostopnosti izobraževanja, se izvajalci soočajo z izzivi pri načrtovanju inkluzivnih izobraževalnih programov, ki morajo krmiliti med potrebami udeležencev in zahtevami trga.

Potrebno je poenotenje pristopov (skupni kriteriji za beleženje, zbiranje in vrednotenje) za inkluzivno izobraževanje odraslih. Ocenjevalnik pomaga izobraževalnim institucijam za odrasle pri osveščanju o potrebah, povezanih s SUT, in o pomenu spremljanja ter beleženja razvoja udeležencev s SUT.

Orodje SPLenDEd je dovolj prilagodljivo, da ustreza številnim postopkom zagotavljanja kakovosti, notranjim in zunanjim. Rezultati, ki jih daje, se merljivi in primerljivi, ker imajo ponudniki izobraževanja odraslih neomejen dostop do postopka samoocenjevanja.

4. Vodnik skozi samoocenjevalni postopek z Digitalnim orodjem SpLenDEd

4.1 Vzpostavitev ocenjevalne skupine

Vzpostavitev ocenjevalne skupine v instituciji, ki ponuja izobraževanje odraslih je prvi korak k formalizaciji samoocenjevalnega postopka. Število članov skupine naj bo odvisno od velikosti institucije in razpoložljivosti osebja. Priporočamo, da skupino sestavljajo predstavniki vodstvenega, andragoškega in administrativnega osebja. Prva naloga skupine naj bo sestava akcijskega načrta, ki bo vseboval naloge, obrazec za preverjanje opravljenih nalog, časovni načrt in kratek evalvacijski postopek za vsako opravljeno nalogo. Naloge v ocenjevalnem načrtu

se nanašajo na interpretacijo rezultatov digitalnega orodja, seznanjanje osebja institucije z rezultati in pripravo načrtov za izboljšanje.

4.2 Navodila za uporabo digitalnega orodja

Rezultati samoocenjevanja so na voljo ocenjevalni skupini po uporabi Ocenjevalnika SpLendeD. To je uporabniku prijazno interaktivno orodje, ki ga sestavljajo kratka vprašanja. Nanašajo se na specifična področja izobraževalne institucije, ki so pomembna za učinkovito izobraževalno ponudbo za udeležence s SUT. Rezultati, ki jih prejmemo, so na voljo v obliki diagrama s pisno interpretacijo.

Digitalno orodje je enostavno za uporabo in na voljo v angleškem, hrvaškem, nemškem, grškem, slovenskem in švedskem jeziku. Celoten postopek izpolnjevanja traja približno 10 minut. Orodje od vas ne zahteva osebnih informacij in podatkov ne shranjuje v oblaku ali na digitalnem serverju. Prav tako nima posebnih tehničnih zahtev. Na voljo je brezplačno in deluje brez gesla ali postopka registracije.

Uporabnik je voden skozi samoocenjevalni postopek, ki vsebuje 30 ocenjevalnih vprašanj, razdeljenih na naslednjih 10 kriterijev:

1. Testiranje in zgodnja identifikacija SUT
2. Prepoznavanje prednosti in potencialov udeležencev s SUT
3. Zagotavljanje napredka udeležencev po izobraževanju
4. Informiranje udeležencev in sodelovanje z institucijami
5. Stalna dodatna usposabljanja izobraževalcev
6. Učinkovita komunikacija in prepoznavanje potreb udeležencev
7. Metode in izvedbene oblike izobraževanj za udeležence s SUT
8. Sistematično zagotavljanje kakovosti
9. Zagotavljanje nujnih prilagoditev
10. Posodobljen in prilagojen kurikulum

Komentarji, ki jih prejmemo, so v obliki številčne lestvice (od 1 do 5) in temeljijo na točkah, ki se v Orodju avtomatsko seštejejo: »V celoti se ne strinjam« (1 točka), »Delno se ne strinjam« (2 točki), »Se niti strinjam niti ne strinjam« (3 točke), »Delno se strinjam« (4 točke) in »V celoti se strinjam« (5 točk).

Rezultate dobimo tako na osnovi vsote prejetih točk za vsak kriterij. Uporabnik si jih lahko naloži v obliki dokumenta pdf.

Interpretacija številčnih rezultatov:

- Za dosežene 1-3 točke: "Bodite pozorni na ta kriterij. Priporočamo vam, da mu namenite največjo pozornost."
- Za doseženih 4-9 točk: "Na tem področju ste napredovali, vendar je še vedno veliko možnosti za izboljšanje. Razmislite, kaj lahko še storite."
- Za doseženih 10-12 točk: "Zelo dobro vam gre. Z nekaj dodatnega truda lahko dosežete odličen nivo."
- Za doseženih več ko 12 točk: "Čestitke! Na tem področju ste se odlično odrezali. Še naprej tako nadaljujte in delite vaše primere dobre prakse z ostalimi institucijami, če želite."

Navodila vam podajo splošen nasvet, s katerim vas spodbudijo k večji zavzetosti in nenehnim izboljšavam.

5. Splošna priporočila za ponudnike izobraževanja odraslih

Na osnovi desetih kriterijev, ki vplivajo na učinkovitost izobraževalne ponudbe v izobraževanju odraslih, smo povzeli deset priporočil za inkluzivno izobraževanje za odrasle udeležence s SUT:

1. ponudite vašim udeležence možnost, da se pri vas ali v drugi instituciji testirajo, če imajo SUT;
2. motivirajte udeležence s SUT tako, da njihove uspehe priznavate z različnimi metodami, se zavedate njihovih že obstoječih veščin in cenite različnost med udeleženci;
3. spremljajte razvoj in življenjsko pot vaših udeležencev po zaključenem izobraževanju. Pri tem se osredotočite na njihovo neodvisnost in sposobnost samostojnega soočanja s težavami;

4. uporabljajte številne kanale in mreže, da boste vključili udeležence s SUT in druge ranljive ciljne skupine;
5. nudite podporo vašemu osebju pri nenehnem izobraževanju in jim omogočite dodatna usposabljanja in udeležbo v ustreznih programih ter projektih;
6. postavljajte potrebe vaših udeležencev na prvo mesto in jih prepoznavajte s pomočjo učinkovite komunikacije;
7. uporabljajte sodobne in iz prakse izhajajoče andragoške metode ter nudite inkluzivno učno okolje vsem udeležencem;
8. sistematično merite kakovost in učinkovitost izobraževalne ponudbe s spremljanjem indikatorjev zagotavljanja kakovosti;
9. zagotovite dostopnost do svojih prostorov, metod in programov;
10. bodite odprti in prilagodljivi pri razvoju kurikula, vključujte razvoj mehkih veščin in uporabljajte evalvacijske postopke, prilagojene udeležencev s SUT.

V času trajanja projekt SpLenDED boste prejeli še Vodnik po primerih dobre prakse vključevanja udeležencev s SUT. Predstavljal bo koristen vir informacij in praktičnih primerov, kako so institucije izboljšale učinkovitost svoje izobraževalne ponudbe. Ponudniki izobraževanja odraslih boste vabljeni, da sami sestavite načrte za izboljšanje, podpišete Memorandum o sodelovanju, prispevate svoje rezultate ocenjevanja ali obstoječe primere uporabljate kot vir informacij za izboljšanje izobraževalne ponudbe.

6. Viri:

- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf
- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- Rights of People with Intellectual Disabilities, Access to Education and Employment, Croatia, Monitoring Report, 2005.
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-25_en
- https://www.bmbf.de/files/NWS_Strategiepapier_barrierefrei_DE.pdf
- *Pohle S. (2019). Dimensionen einer inklusiven, allgemeinen Erwachsenenbildung:*
https://www.wbv.de/journals/zeitschriften/hessische-blaetter-fuer-volksbildung/artikel/shop/detail/name/_/0/1/HBV1901W007/facet/HBV1901W007////////nb/0/category/736.html
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-27_en
- <https://www.european-agency.org/country-information/slovenia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- <https://www.european-agency.org/country-information/sweden/assessment-within-inclusive-education-systems>